2024/2476

20.9.2024

KOMMISSIONENS HENSTILLING (EU) 2024/2476

af 13. september 2024

om retningslinjer for fortolkningen af artikel 29 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/1791 for så vidt angår energitjenester

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 292, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU ([1]) blev der indført et krav om at nå det overordnede mål om energibesparelser på mindst 32,5 % på EU-plan senest i 2030.

(2) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/1791 ([2]) blev vedtaget den 13. september 2023. Direktivet er en omarbejdning af direktiv 2012/27/EU, idet nogle af sidstnævnte direktivs bestemmelser er uændrede, mens der er indført visse nye krav. Navnlig er ambitionsniveauet for 2030 med hensyn til energieffektivitet hævet betydeligt, bl.a. hvad angår energitjenester.

(3) Direktiv (EU) 2023/1791 fremmer udviklingen af energitjenester og navnlig udbredelsen af kontrakter om energimæssig ydeevne. I en kontrakt om energimæssig ydeevne garanterer tjenesteleverandøren de energibesparelser, der skal opnås i kontraktperioden, mens modtageren af en energitjeneste undgår investeringsomkostninger ved at bruge en del af den økonomiske værdi af energibesparelsen til at betale investeringen helt eller delvis. Sådanne kontrakter opbygger dermed markedstillid til investeringer i energieffektivitet ved at sikre, at de er effektive. Dette kan bidrage til at tiltrække privat kapital, hvilket er afgørende for at øge renoveringsprocenten for bygninger, fremme energieffektiviteten i industrien, tilføre markedet ekspertise og skabe innovative forretningsmodeller.

(4) Medlemsstaterne skal sætte de nødvendige love og administrative bestemmelser til gennemførelse af artikel 29 i direktiv (EU) 2023/1791 i kraft senest den 11. oktober 2025. En fuldstændig gennemførelse og effektiv gennemførelse af det omarbejdede energieffektivitetsdirektiv er nødvendig, hvis EU skal opnå sine 2030-mål for energieffektivitet.

(5) Medlemsstaterne kan efter eget skøn vælge at gennemføre kravene vedrørende energitjenester på den måde, der passer bedst til deres nationale forhold. I den forbindelse anbefales det, at de relevante bestemmelser i direktiv (EU) 2023/1791 fortolkes på en ensartet måde, hvilket vil bidrage til en sammenhængende forståelse af direktiv (EU) 2023/1791 på tværs af medlemsstaterne, når de forbereder deres gennemførelsesforanstaltninger —

VEDTAGET DENNE HENSTILLING:

Medlemsstaterne bør følge de fortolkende retningslinjer i bilaget til denne henstilling, når de gennemfører [de krav, der er indført ved] artikel 29 i direktiv (EU) 2023/1791, i deres nationale lovgivning.

([1]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU af 25. oktober 2012 om energieffektivitet, om ændring af direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU samt om ophævelse af direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF (EUT L 315 af 14.11.2012, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/27/oj).

([2]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/1791 af 13. september 2023 om energieffektivitet og om ændring af forordning (EU) 2023/955 (EUT L 231 af 20.9.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj).

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. september 2024.

På Kommissionens vegne
Kadri SIMSON
Medlem af Kommissionen

BILAG

1. **INDLEDNING**

Disse retningslinjer giver medlemsstaterne vejledning i, hvordan artikel 29 i direktiv (EU) 2023/1791 skal fortolkes, når de gennemfører den i deres nationale lovgivning. I forhold til direktiv 2012/27/EU styrker direktiv (EU) 2023/1791 foranstaltningerne til støtte for udviklingen af markedet for energitjenester i medlemsstaterne.

Ikke desto mindre henhører bindende fortolkning af EU-retten under Den Europæiske Unions Domstols enekompetence.

2. **LOVGIVNINGSKONTEKST OG POLITISK KONTEKST**

I direktiv (EU) 2023/1791 anerkendes den vigtige rolle, som energitjenester kan spille for at forbedre energieffektiviteten og fremme dekarbonisering. Energitjenester kan mobilisere den tekniske og finansielle kapacitet hos tredjeparter, typisk specialiserede leverandører af energitjenester, for at opnå energibesparelser og økonomiske besparelser på en omkostningseffektiv måde gennem forbedringer af den energimæssige ydeevne hos energiforbrugeren. Energitjenester kan være særligt nyttige, når det af en eller anden grund er vanskeligt eller endog umuligt for forbrugeren selv at gennemføre interne energieffektivitetsforanstaltninger.

I løbet af de seneste årtier er der opstået store forskelle mellem de forskellige former for energitjenester i medlemsstaterne ([1]). Definitionen af energitjenester i direktiv (EU) 2023/1791 er meget bred og dækker alle de forskellige former. Kontrakter om energimæssig ydeevne kan betragtes som en specifik og særligt omfattende form for energitjenester. Der er tre hovedfordele ved at anvende kontrakter om energimæssig ydeevne som en effektiv metode til at opnå energieffektivitetsforbedringer: Investeringer i energieffektivitetsforbedringer finansieres direkte af energibesparelser.

— Energi- og omkostningsbesparelser garanteres på visse betingelser af tjenesteleverandøren, som påtager sig de ydeevnebaserede risici forbundet med udførelsen af bygge- og anlægsarbejder og teknologien.

— Tjenesteleverandøren tilbyder omfattende ekspertise, således at der kan træffes et optimalt valg af tekniske og/eller finansielle løsninger.

Artikel 29 har to formål, nemlig at fremme udviklingen af markedet for energitjenester ved at fastsætte grundforudsætningerne for markedsaktørerne og at fremme udbredelsen af energitjenester i den offentlige sektor. Sidstnævnte fokus følger logikken i direktiv (EU) 2023/1791 ved at give den offentlige sektor den ledende rolle inden for energieffektivitet. Kravet om at anvende kontrakter om energimæssig ydeevne i forbindelse med renovering af offentlige organers bygninger har til formål at skabe synergier med de relevante bestemmelser i artikel 6 og gøre det muligt at opfylde dem i praksis.

Artikel 29 skal sammenholdes med følgende artikler i direktiv (EU) 2023/1791:

— Artikel 5, 6 og 7: Energitjenester og kontrakter om energimæssig ydeevne er særligt egnede til at gennemføre energieffektivitetsforbedringer i den offentlige sektor. Tjenesteleverandørernes omfattende ekspertise og garanterede ydeevne sikrer, at investeringerne er effektive. Muligheden for tredjepartsfinansiering med betaling af de forudgående investeringsomkostninger gennem besparelser i energiomkostninger gør det muligt at gennemføre projekter, selv om de offentlige midler er utilstrækkelige, og muligheden for at opføre kontrakterne om energimæssig ydeevne uden for balancen gør det muligt at sikre, at de offentlige regnskaber er i balance. Direktiv (EU) 2023/1791 skaber derfor synergier mellem de relevante bestemmelser vedrørende energitjenester og den offentlige sektors ledende rolle inden for energieffektivitet. I artikel 29, stk. 4 og 5, er der navnlig fokus på at øge offentlige organers anvendelse af kontrakter om energimæssig ydeevne i forbindelse med renovering af store bygninger, hvilket er knyttet til forpligtelserne i artikel 5 og 6. I henhold til artikel 7, stk. 7 og 8, skal offentlige udbudsprocedurer desuden gøre det muligt at benytte kontrakter om energimæssig ydeevne og mekanismer til tredjepartsfinansiering, og reguleringsmæssige og ikkereguleringsmæssige hindringer, som kan hindre en sådan brug, skal fjernes. Endelig skal medlemsstaterne sikre, at de ordregivende myndigheder og ordregivende enheder vurderer gennemførligheden af at indgå kontrakter om energimæssig ydeevne ved udbud af kontrakter vedrørende tjenester med et betydeligt energiindhold.

([1]) Yderligere oplysninger findes på: https://e3p.jrc.ec.europa.eu/node/190 og i rapporten: https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC118815.

— Artikel 8, 9 og 10: I forbindelse med ordningen for energispareforpligtelser kan udbydere af energitjenester effektivt fremme udviklingen af markederne for energieffektivitet ved at sikre, at der udstedes hvide attester i forbindelse med forbedringer i energieffektiviteten. Sådanne hvide attester kan købes af de forpligtede parter under ordningen for energispareforpligtelser for at opfylde deres forpligtelse til at opnå årlige energibesparelser i slutanvendelserne.

— Artikel 11: Artikel 11, stk. 10, fritager virksomheder, der har indgået en langsigtet kontrakt om energimæssig ydeevne, fra forpligtelsen til at få foretaget energisyn eller etablere energistyringssystemer, forudsat at kontrakten om energimæssig ydeevne indeholder energiledelsessystemets nødvendige elementer, og at kontrakten opfylder kravene i bilag XV. Desuden bidrager bestemmelserne om gennemførelse af anbefalingerne fra energisyn og offentliggørelse af data om energisyn til udviklingen af energitjenester. Det fremgår nærmere bestemt af artikel 11, stk. 5, at energisyn ikke må indeholde bestemmelser, der forhindrer, at resultaterne af energisynene overføres til kvalificerede eller akkrediterede leverandører af energitjenester, forudsat at kunden ikke gør indsigelse.

3. **DEFINITIONER I DIREKTIV (EU) 2023/1791**

Definitionerne af følgende udtryk i artikel 2, nr. 11), 29) og 33), i direktiv (EU) 2023/1791 er de mest relevante for fortolkningen af artikel 29:

Energitjeneste

»Energitjeneste«: fysisk gavn, nytteværdi eller gode fremkommet ved at kombinere energi med energieffektiv teknik eller tiltag, der kan omfatte de drifts-, vedligeholdelses- og kontrolaktiviteter, der er nødvendige for at tilvejebringe tjenesten, som leveres på basis af en kontrakt, og som under normale omstændigheder har vist sig at medføre kontrollerbare forbedringer af energieffektiviteten eller primærenergibesparelser, der kan måles eller anslås.

Leverandør af energitjenester

»Leverandør af energitjenester«: en fysisk eller juridisk person, der leverer energitjenester eller foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten til en slutkundes facilitet eller lokaler.

Kontrakt om energimæssig ydeevne

»Kontrakt om energimæssig ydeevne«: en kontraktlig ordning mellem modtageren og leverandøren af en foranstaltning til forbedring af energieffektiviteten, som kontrolleres og overvåges under hele kontraktens løbetid, hvor bygge- og anlægsarbejder, leverancerne eller tjenesterne i den samme foranstaltning bliver betalt i forhold til en aftalt grad af forbedring af energieffektiviteten eller et andet aftalt kriterium for den energimæssige ydeevne, f.eks. økonomiske besparelser.

Udtrykket »ESCO« er ikke defineret i artikel 2, men i direktiv (EU) 2023/1791 henvises til ESCO'er i flere bestemmelser og betragtninger, hvor »ESCO« anvendes som en almindelig forkortelse for energitjenesteselskab. I betragtning 46 underbygges en sådan forståelse ved at angive den fulde ordlyd og tilføje forkortelsen i parentes: »energitjenesteselskaber (ESCO'er)«.

4. **FORPLIGTELSER I HENHOLD TIL ARTIKEL 29**

I henhold til artikel 29 skal medlemsstaterne gennemføre en række politiktiltag, der øger energiforbrugernes anvendelse af energitjenester i alle sektorer.

Da definitionen af energitjenester i direktiv (EU) 2023/1791 er bred, dækker den alle de forskellige former for energitjenester på det europæiske marked.

De bestemmelser i artikel 29, som medlemsstaterne skal gennemføre, er anført i tabel 1.

Tabel 1

Oversigt over de bestemmelser i artikel 29, som medlemsstaterne skal gennemføre

	Formålet med bestemmelsen		
Medlemsstaterne...	Fastlæggelse af gunstige rammer for markederne for energitjenester	Øget og forbedret anvendelse af energitjenester i offentlige organer	Fjernelse af hindringer for adgang til energitjenester
…fremmer/støtter/ informerer om….	Energitjenestekontrakter med bestemmelser om opfyldelsesgaranti [stk. 1, litra a)]. Finansieringsinstrumenter som støtte for projekter vedrørende energitjenester [stk. 1, litra b)]. Liste over kvalificerede og/eller certificerede leverandører af energitjenester [stk. 1, litra c), og stk. 3]. Måle- og verifikationsmetoder og kvalitetssikringsordninger [stk. 1, litra d)]. Kontaktpunkter [stk. 6, litra a)].	Standardkontrakter, der er i overensstemmelse med Eurostats vejledning [stk. 5, litra a)]. Bedste praksis for kontrakter vedrørende energimæssig ydeevne [stk. 5, litra b)]. Database over gennemførte og igangværende projekter vedrørende kontrakter om energimæssig ydeevne [stk. 5, litra c)].	Fjernelse af reguleringsmæssige og ikkereguleringsmæssige hindringer [stk. 6, litra b)].
...fremmer...	Udviklingen af kvalitetsmærker [stk. 2].		
...sikrer...	Oprettelsen af rådgivende organer og uafhængige markedsformidlere [stk. 6, litra c)].	Anvendelsen af kontrakter om energimæssig ydeevne i forbindelse med renovering af store bygninger, hvis det er teknisk og økonomisk gennemførligt [stk. 4]. Vurderinger af gennemførligheden af at anvende ydeevnebaserede energitjenester i forbindelse med renovering af erhvervsbygninger [punkt 4].	Forhindring af, at energidistributører, distributionssystemoperatører og energileverandører i detailleddet skaber hindringer [stk. 8].
…kan…		Tilskynde til at kombinere kontrakter om energimæssig ydeevne med udvidede energitjenester [stk. 4].	Oprette en individuel mekanisme eller udpege en ombudsmand med henblik på effektiv udenretslig bilæggelse af tvister [stk. 7].

4.1. **Forpligtelser i forbindelse med fastlæggelse af gunstige rammer for markederne for energitjenester**

De fleste krav i artikel 29 vedrører politiktiltag, der har til formål at forbedre markedsgennemsigtigheden og lette potentielle energiforbrugeres adgang til energitjenester, samtidig med at hindringer for udviklingen af markedet for energitjenester fjernes ([2]). I stk. 1 fremhæves det, at forbedret adgang til markedsoplysninger er særligt vigtig for små og mellemstore virksomheder (SMV'er), således at de kan tage imod tilbud om energitjenester ([3]). I henhold til artikel 29, stk. 5, skal der desuden træffes yderligere foranstaltninger specifikt for den offentlige sektor (jf. kapitel 4.2 i disse retningslinjer).

4.1.1. *Effektive informations- og formidlingsforanstaltninger*

4.1.1.1. Retlig ramme

I henhold til artikel 29, stk. 1, 3 og 6, skal medlemsstaterne udbrede lettilgængelig information om energitjenestekontrakter, finansieringsinstrumenter, kvalificerede eller certificerede leverandører af energitjenester, måle- og verifikationsmetoder, rådgivende organer og kvalitetsmærker via særlige websteder, retningslinjer eller håndbøger.

4.1.1.2. Retningslinjer

For at gøre disse bestemmelser mere effektive kan der overvejes yderligere politiktiltag, som letter målgruppernes adgang til disse oplysninger, når de træffer den egentlige beslutning om gennemførelsen af energibesparende investeringer. Sådanne foranstaltninger kan f.eks. omfatte følgende:

— Foranstaltninger, der direkte forbinder **oplysninger om energitjenester med energisyn**. Sådanne oplysninger kan medtages i skabelonen til revisionsrapporten. Revisionsrapporten bør desuden indeholde oplysninger om kvalificerede eller certificerede leverandører af energitjenester og om rådgivningstjenester.

— Der kan ligeledes blive stillet krav i offentlige støtteordninger for energisyn i sektorer, der ikke er omfattet af forpligtelsen i artikel 11, om **obligatoriske oplysninger om muligheden for at anvende energitjenester** som en finansieringsbetingelse.

— I **boligsektoren** kan energirådgivningscentre såsom one-stop-shopper i stigende grad integrere oplysninger om energitjenester i deres rådgivningstjenester.

4.1.2. *Særlige formidlings- og rådgivningstjenester*

4.1.2.1. Retlig ramme

I forhold til direktiv 2012/27/EU styrker artikel 29, stk. 6, litra c), i direktiv (EU) 2023/1791 kravet til medlemsstaterne om at oprette og fremme rådgivende organer og uafhængige markedsformidlere, der skal stimulere udviklingen af markederne for energitjenester.

Rådgivende organer og uafhængige formidlere kan lette anvendelsen af energitjenester, f.eks. ved at udvikle gennemførelsesmodeller eller ved at yde bistand i forbindelse med forberedelsen og gennemførelsen af udbudsprocedurer ([4]).

([2]) Listen over eksempler på hindringer kan ses her: https://doi.org/10.1016/j.enpol.2017.04.023.

([3]) Manglende gennemsigtighed på markedet betragtes generelt som en af de største hindringer for udviklingen af energitjenester i medlemsstaterne. I en undersøgelse, der blev gennemført som led i EU-projektet QualitEE i 2019, pegede 55 % af respondenterne på begrebets kompleksitet og manglen på oplysninger som de største hindringer for kundernes anvendelse af kontrakter om energimæssig ydeevne. Resultaterne er de samme for energiforsyningsmarkedet, hvor 52 % af respondenterne anførte, at manglen på oplysninger er den største hindring for markedsforbedring (QualitEE-projektet, Driving Investment in Energy Efficiency Services Through Quality Assurance, endelig rapport, december 2020). Undersøgelsen omfatter resultater fra følgende lande: Østrig, Belgien, Bulgarien, Tjekkiet, Frankrig, Tyskland, Grækenland, Italien, Letland, Nederlandene, Portugal, Slovakiet, Slovenien, Spanien og Det Forenede Kongerige.

([4]) Bleyl J. W. et al., 2014a: ESCO Project and Market Development: A Role for »Facilitators« to Play, Including national perspectives of Task 16 experts, IEA DSM Task 16.

Kravet i artikel 29, stk. 6, litra c), er baseret på en observation, der er bekræftet i JRC's seneste rapport ([5]), nemlig at i de medlemsstater eller markedssegmenter, hvor der er veletablerede og let tilgængelige formidlingstjenester, har disse tjenester fremmet udviklingen af markederne for energitjenester ([6]).

4.1.2.2. Retningslinjer

Følgende er eksempler på, hvordan medlemsstaterne kan opfylde kravet om at oprette og fremme rådgivende organer og uafhængige markedsformidlere:

— oprettelse af rådgivningsplatforme for energitjenester ved at udvide **eksisterende energimyndigheders eller one-stop-shoppers opgaver** ([7])

— **tildeling af projektudviklingsstøtte til formidlingstjenester**, der støtter udviklingen af specifikke projekter vedrørende energitjenester, herunder med henblik på udarbejdelse af udbudsdokumenter, tilsyn med tildelingsproceduren eller overvågning af projektgennemførelse ([8]) i overensstemmelse med de gældende statsstøtteregler

— **oprettelse af særlige rådgivningsprogrammer for den offentlige sektor:** Disse programmer kan være meget effektive, især for den kommunale sektor, hvor mange beslutningstagere ikke har tilstrækkelig viden om udvikling og gennemførelse af projekter vedrørende energitjenester. I de fleste regionale forvaltninger og statsforvaltninger er der også et stort behov for målrettet rådgivning om den praktiske anvendelse af energitjenester ([9]).

4.1.3. *Kvalificering, kvalitetssikring og certificering*

4.1.3.1. Retlig ramme

I henhold til artikel 29, stk. 2, skal medlemsstaterne fremme udviklingen af kvalitetsmærker baseret på europæiske eller internationale standarder, hvis det er relevant ([10]).

Endvidere skal medlemsstaterne i henhold til artikel 29, stk. 3, formidle oplysninger om kvalificerede leverandører af energitjenester ved at offentliggøre og regelmæssigt ajourføre en liste over tilgængelige leverandører af energitjenester, herunder deres kvalifikationer eller certificeringer, jf. artikel 28 i direktiv (EU) 2023/1791. Alternativt kan medlemsstaterne skabe en grænseflade, hvor leverandører af energitjenester selv kan formidle disse oplysninger.

([5]) https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC133984.

([6]) Betydningen af let adgang til formidlingstjenester til udvikling af markederne for energitjenester bekræftes af erfaringerne i flere EU-lande (f.eks. Østrig, Tjekkiet, Tyskland, Slovenien og Spanien). I øjeblikket er det hovedsagelig energimyndigheder på regionalt, lokalt og nationalt plan, der fungerer som formidlere sammen med mindre rådgivere inden for energieffektivitet, virksomheder, der udfører energisyn, eller juridiske rådgivere, der tilbyder dele af deres tjenester i samarbejde med erfarne konsulenter inden for energitjenester.

([7]) Yderligere oplysninger findes her: https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC124675.

([8]) ELENA-programmet har vist, at tilskud til teknisk bistand til formidlingstjenester er et godt middel til at overvinde hindringer for projektudvikling, som er særligt kritiske i fasen forud for investeringen. Det anbefales derfor, at medlemsstaterne anvender ELENA-programmets tilgang. En detaljeret vejledning vedrørende finansieringsinstrumenter og teknisk bistand, som medlemsstaterne skal sikre, findes i henstillingen om artikel 30 (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX:32023H01553).

([9]) Der er også behov for rådgivning om offentlige organers rolle i forbindelse med stimulering af markederne for energitjenester i medlemsstaterne.

([10]) De mest relevante standarder vedrørende kvalitetssikring og kvalificering af energitjenester og leverandører af energitjenester er EN 17669:2022 (Kontrakter for energimæssig ydeevne — Minimumkrav), IPMVP (International Performance Measurement and Verification Protocol) og ISO 50046 (måling og verifikation af energibesparelser), EN 16247-1 og ISO 50002 (kvalitetsstandarder for energisyn).

Disse bestemmelser afhjælper den konstaterede barriere i form af manglende tillid til effektiviteten af energitjenester ([11]). Mange energiforbrugere har stadig ikke tillid til løfterne fra energitjenester, men er samtidig uvillige til eller kan ikke gennemføre økonomisk gennemførlige energieffektivitetsforanstaltninger gennem egne investeringer.

4.1.3.2. Retningslinjer

Selv om kravene i artikel 29, stk. 2 og 3, allerede var fastsat i artikel 18 i direktiv 2012/27/EU, findes der næsten ingen kvalitetsmærker på energitjenester. Energiforbrugere og -leverandører har desuden ringe kendskab til eksisterende kvalitetsmærker ([12]).

For at sikre udviklingen og en vellykket anvendelse af kvalitetsmærker på markedet kunne medlemsstaterne overveje at gennemføre en række foranstaltninger, der navnlig indeholder følgende elementer:

— **Oprettelse af en national platform**, hvor alle relevante interessentgrupper kan samarbejde om at etablere en national kvalitetssikringsordning eller et nationalt »kvalitetsmærke« for energitjenester: Da leverandører af energitjenester i mange medlemsstater ikke er tilstrækkeligt forberedt og organiseret til selv at udvikle effektive kvalitetssikringsordninger for energitjenester, bør de offentlige myndigheder overveje at gå forrest, f.eks. gennem energimyndigheder. Uanset om ordningerne etableres af sektoren selv eller oprettes af de offentlige myndigheder, bør de under alle omstændigheder verificeres, anerkendes og fremmes af de relevante myndigheder for at sikre deres pålidelighed og markedets tillid.

— Støtte til udviklingen af **tekniske kvalitetskriterier for energitjenester**: Selv om der er en fælles forståelse blandt eksperter af de vigtigste elementer, som definerer kvaliteten af projekter vedrørende energitjenester, er alle disse elementer naturligvis ikke lige vigtige for de enkelte markedssegmenter i alle medlemsstater. Hver medlemsstat kan derfor fastlægge et sæt kvalitetskriterier for energitjenester med inddragelse af alle relevante markedsaktører og under hensyntagen til gældende europæiske eller internationale standarder såsom EN 17669:2022 (Kontrakter for energimæssig ydeevne — Minimumkrav), IPMVP (International Performance Measurement and Verification Protocol) og ISO 50046 (måling og verifikation af energibesparelser), Medlemsstaterne kan samarbejde og få støtte fra særlige EU-finansierede projekter med henblik på at udveksle god praksis og fastlægge fælles kvalitetskriterier ([13]). Kvalitetskriterierne bidrager til at definere forholdet mellem leverandøren af energitjenester og energiforbrugeren og mindsker dermed transaktionsomkostningerne og risikoen for, at projektet slår fejl.

— **Forbedring af tjenesternes kvalitet:** I princippet kan et kvalitetsmærke vedrøre energitjenester eller leverandører af energitjenester. Leverandøren af energitjenesters tekniske kapacitet kan påvises gennem et tilstrækkeligt antal referenceprojekter af høj kvalitet, der vurderes ud fra de fastlagte tekniske kvalitetskriterier. Det er imidlertid vigtigt, at de nationale mærkningsordninger ikke skaber adgangsbarrierer for tjenesteleverandører fra andre medlemsstater. Hvis et kvalitetsmærke bliver en betingelse for at levere en tjenesteydelse, bør mærker, som er udstedt i en anden medlemsstat, derfor, hvor det er relevant, anerkendes i overensstemmelse med gældende EU-ret vedrørende tjenesteydelser, hvis de er baseret på tilsvarende eller fælles kvalitetskriterier, herunder de kriterier, der er baseret på de europæiske standarder, der er anført i litra b).

([11]) En undersøgelse, der blev gennemført inden for rammerne af QualitEE-projektet i 2019, viser, at 55 % af interessenterne mener, at manglende tillid til udbydere af energieffektivitetsløsninger er en væsentlig hindring for den praktiske anvendelse af kontrakter om energimæssig ydeevne. Ifølge samme undersøgelse giver et flertal af respondenterne udtryk for, at flere oplysninger og tjenester af højere kvalitet potentielt vil øge kundernes tillid og dermed øge efterspørgslen. Generelt støttede de interviewede interessenter idéen om at udvikle og gennemføre kvalitetssikringssystemer for at afhjælpe den åbenbare mangel på tillid til tjenesteleverandører kombineret med lav kundeefterspørgsel. (QualitEE-Project, Driving Investment in Energy Efficiency Services Through Quality Assurance, Final Report, december 2020.) Undersøgelsen omfatter resultater fra følgende lande: Østrig, Belgien, Bulgarien, Tjekkiet, Frankrig, Tyskland, Grækenland, Italien, Letland, Nederlandene, Portugal, Slovakiet, Slovenien, Spanien og Det Forenede Kongerige.

([12]) Der er meget få empiriske erfaringer med indvirkningen af kvalitetsmærker på markederne for energitjenester. En oversigt over forsøg i forskellige lande på at indføre kvalitetsmærker for energitjenester eller leverandører af energitjenester findes i landerapporterne fra QualitEE-projektet: https://qualitee.eu/publications/business-cases-for-national-quality-assurance-schemes-for-energy-efficiency-services/.

([13]) Udviklingen af kvalitetskriterier for energitjenester kan baseres på det omfattende relaterede grundarbejde, der allerede er blevet lavet i forskellige EU-projekter såsom QualitEE-projektet, Guidelines for European Technical Quality Criteria for Energy Efficiency Services, marts 2020: https://qualitee.eu/publications/guidelines-of-european-quality-criteria/.

— **Støtte til en omkostningseffektiv kvalitetssikringsproces:** På umodne markeder kan omkostningerne ved en kvalitetssikringsproces være en hindring for markedsdeltagerne. Det anbefales derfor, at nogle af disse omkostninger afholdes med offentlige midler i overensstemmelse med de gældende statsstøtteregler, eller at en offentlig institution sørger for kvalitetssikring.

— Offentlig støtte til fremme af kvalitetssikringsordningens indtrængning på markedet ved brug af følgende foranstaltninger:

i) gennemførelse af oplysningsaktiviteter i forbindelse med de formidlingsaktiviteter, der skal gennemføres i henhold til artikel 29, stk. 1

ii) anvendelse af kvalitetskriterier vedrørende leverandører af energitjenester i offentlige tilskudsordninger

iii) anvendelse af kvalitetssikringsordninger i offentlige udbud og uddannelse af offentlige organer i, hvordan tekniske kvalitetskriterier integreres i udbudsbetingelserne, også i forbindelse med gennemførelsen af artikel 29, stk. 4 og 5, jf. afsnit 4.2 i disse retningslinjer.

4.2. **Forpligtelser i forbindelse med øget og forbedret anvendelse af energitjenester i offentlige organer**

4.2.1. *Retlig ramme*

I henhold til artikel 29, stk. 4, skal medlemsstaterne, hvis det er teknisk og økonomisk gennemførligt, fremme og sikre anvendelse af kontrakter om energimæssig ydeevne eller andre ydeevnebaserede energitjenester ved renovering af store bygninger (over 750 m^2), der ejes af offentlige organer ([14]). Medlemsstaterne skal derfor sikre, at gennemførligheden af at anvende ydeevnebaserede energitjenester i forbindelse med planlagte projekter vedrørende renovering af erhvervsbygninger vurderes af offentlige organer. Desuden kan medlemsstaterne tilskynde offentlige organer til at kombinere kontrakter om energimæssig ydeevne med udvidede energitjenester, herunder efterspørgselsreaktion og lagring,

I henhold til artikel 29, stk. 5, hvis indhold allerede var en del af direktiv 2012/27/EU, skal medlemsstaterne desuden støtte den offentlige sektor i at tage imod tilbud om energitjenester ved at tilvejebringe standardkontrakter, der er i overensstemmelse med Eurostats vejledning ([15]), og ved at udveksle oplysninger om gennemførte og igangværende projekter vedrørende god praksis inden for energitjenester i den offentlige sektor.

4.2.2. *Vurdering af gennemførligheden af at anvende ydeevnebaserede energitjenester*

Gennemførelsen af artikel 29, stk. 4, vil bidrage til opfyldelsen af målet for reduktion af offentlige organers slutforbrug af energi i artikel 5 og til opfyldelsen af forpligtelsen til at renovere offentlige organers bygninger til et næsten energineutralt niveau i artikel 6 i direktiv (EU) 2023/1791. Dette vil imidlertid kræve, at de nuværende forretningsaktiviteter udvides til det område, hvor der kun er få erfaringer med brugen af ESCO-modellen (bygge- og anlægsarbejder såsom gennemgribende renovering, renovering af klimaskærmen). Bestemmelserne i artikel 29 bør derfor, hvis de gennemføres effektivt i praksis, fremme denne mere risikofyldte og komplekse forretningsudvikling. Hvis det er teknisk og økonomisk gennemførligt, bør der anvendes ydeevnebaserede energitjenester såsom kontrakter om energimæssig ydeevne ved renoveringer på tværs af hele den offentlige bygningsmasse. Den vurdering af gennemførligheden, der skal foretages i henhold til artikel 29, stk. 4, for erhvervsbygninger, vil være det foretrukne instrument til at adskille rentable fra ikkerentable projekter. Kravet om en obligatorisk vurdering af gennemførligheden af kontrakter om energimæssig ydeevne i forbindelse med erhvervsbygninger er begrundet i, at sådanne bygninger udgør størstedelen af den bygningsmasse, der ejes af offentlige organer, hvorimod muligheden for at fritage socialt boligbyggeri fra renoveringsforpligtelsens anvendelsesområde i henhold til artikel 6 vil betyde, at den obligatoriske vurdering de facto ikke gælder for socialt boligbyggeri.

([14]) En detaljeret beskrivelse af begrebet »offentlige organer« findes i vejledningen om artikel 5.

([15]) Eurostat Guidance Note, The recording of energy performance contracts in government accounts: https://ec.europa.eu/eurostat/documents/1015035/7959867/Eurostat-Guidance-Note-Recording-Energy-Perform-Contracts-Gov-Accounts.pdf/.

4.2.3. *Retningslinjer*

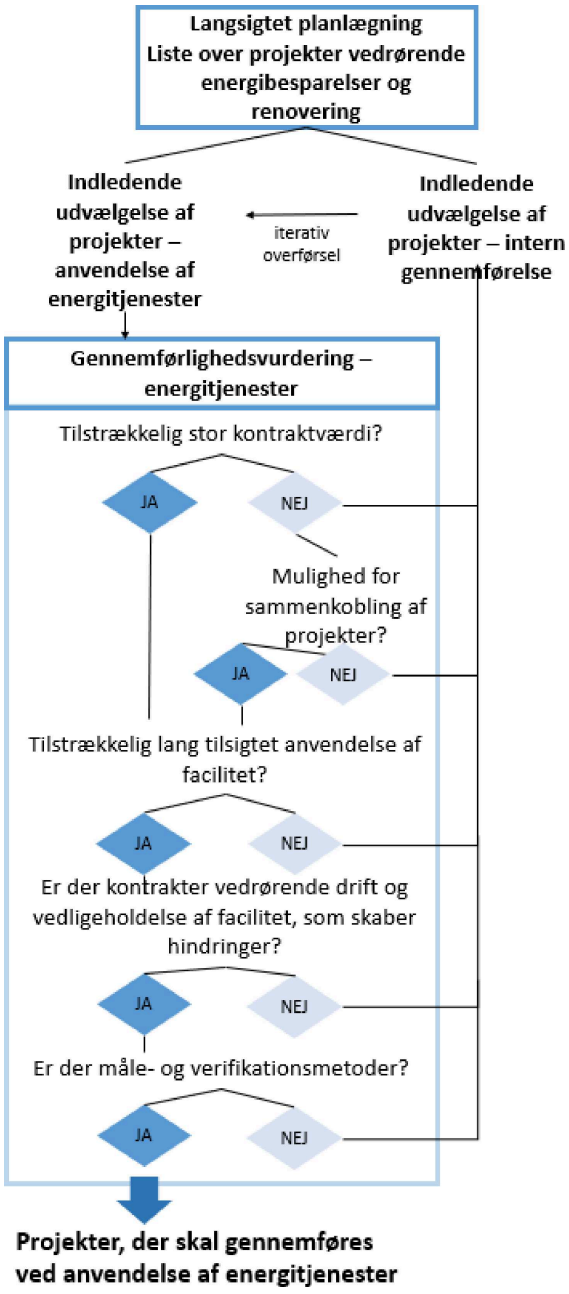
Vurderingen af gennemførligheden af at anvende ydeevnebaserede energitjenester kan indarbejdes i langsigtede planlægningsværktøjer såsom dekarboniseringsplaner eller planer for bæredygtig energi, der skal udarbejdes af regionale og lokale myndigheder i overensstemmelse med artikel 5, stk. 6, i direktiv (EU) 2023/1791. Sådanne planer bør indeholde en porteføljeanalyse og en renoveringskøreplan for den offentlige bygningsmasse, der ikke blot omfatter gennemgribende renovering, men også investeringer i løbende reparationer og forbedringer, som er nødvendige for de enkelte bygninger. Anvendelsesområdet for renoveringskøreplanen bør naturligvis sigte mod at nå politiske mål for energibesparelser (artikel 5 i direktiv (EU) 2023/1791), renoveringsprocenten (artikel 6 i direktiv (EU) 2023/1791) og emissionsreduktioner. Dette bør også integreres i de nationale planer for renovering af bygninger, jf. artikel 3 i og bilag II til direktiv (EU) 2024/1275 ([16]).

Figur 1 viser, hvordan en renoveringskøreplan kan danne grundlag for vurderingen af gennemførligheden af at anvende ydeevnebaserede energitjenester. I første omgang vil det offentlige organ muligvis gennemføre renoveringen internt ved indgåelse af en traditionel kontrakt om tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejde, hvilket kræver tilstrækkelige finansielle midler og interne personaleressourcer. Mange offentlige organer mangler imidlertid menneskelige ressourcer og de har organisatoriske flaskehalse og er underlagt finansielle begrænsninger, hvilket generelt gør det vanskeligt (eller endog umuligt) for dem at gennemføre alle renoveringsprojekterne på listen med egne midler. I denne forbindelse er personaleressourcerne ikke kun eksperter i planlægningsafdelingen, men også eksperter i optimal drift og vedligeholdelse af bygninger med henblik på at opnå de tilsigtede energibesparelser i praksis.

([16]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1275 af 24. april 2024 om bygningers energimæssige ydeevne (EUT L, 2024/1275, 8.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj).

Figur 1

Vurdering af gennemførligheden af projekter vedrørende ydeevnebaserede energitjenester baseret på langsigtet renoveringsplanlægning

Følgende aspekter bør tages i betragtning ved vurdering af gennemførligheden af kontrakter om energimæssig ydeevne:

— bygningens karakteristika og navnlig dens energiforbrug (og drivhusgasemissionsniveauer, hvis kontrakten om energimæssig ydeevne omfatter dette aspekt) og energiforsyningsbetingelser (f.eks. eventuelle elkøbsaftaler). De potentielle energibesparelser bør være tilstrækkelige til at gøre kontrakten økonomisk rentabel og begrunde investeringerne

— karakteristikaene ved en renovering (mål, behov, budgetmæssige begrænsninger, tidsramme) og specifikt, hvis den planlagte renovering i første omgang ikke omfatter energibesparende foranstaltninger (f.eks. fornyet maling af facaden), da sådanne renoveringer giver mulighed for at forbedre en bygnings energimæssige ydeevne (f.eks. forbedre isoleringen)

— udpegelse af den relevante part (ekstern eller intern), der skal foretage gennemførlighedsvurderingen.

Overordnet set er de situationer, som helt udelukker brugen af kontrakten om energimæssig ydeevne, sjældne, og de skyldes hovedsagelig proceduremæssige hindringer, f.eks. i udbudsprocedurer (sådanne hindringer bør dog gradvist fjernes i henhold til artikel 29, stk. 6, litra b), i direktiv (EU) 2023/1791), eller umodenhed på markedet, der medfører, at et udbud eller en indkaldelse af projekter mislykkes på grund af for få udbydere af kontrakter om energimæssig ydeevne på markedet. Projektets kompleksitet og en lang tilbagebetalingsperiode (f.eks. i tilfælde af gennemgribende renovering til et næsten energineutralt niveau) kan imidlertid også være en hindring for anvendelse af kontrakter om energimæssig ydeevne.

Det afskrækkende ved udbudsprocedurerne for udbydere af kontrakter om energimæssig ydeevne, som markedsdeltagerne ofte melder om, er utilstrækkelige oplysninger i udbudsbetingelserne, hvilket gør det vanskeligt for tilbudsgiverne at afgive tilbud. Udarbejdelsen af en kontrakt om energimæssig ydeevne kræver en grundig analyse af den pågældende bygning og dens energianvendelse. Der bør derfor afsættes tilstrækkelig tid og kvalificeret personale til at udarbejde udbudsdokumenterne, benytte eksterne eksperter eller fælles indkøb (f.eks. brug af indkøbscentraler), når det er nødvendigt.

Selv om der ikke er nogen strenge tekniske eller økonomiske udelukkelseskriterier for anvendelse af kontrakter om energimæssig ydeevne i forbindelse med renovering af offentlige bygninger, kan gennemførlighedsvurderingen navnlig omfatte følgende vejledende spørgsmål:

— **Er renoveringsprojektet tilstrækkeligt stort?** Ydeevnebaserede energitjenester kræver en vis kontraktmæssig minimumsværdi eller store absolutte energibesparelser, således at omkostningsbesparelserne kan dække alle omkostninger, herunder transaktionsomkostningerne ([17]), da leverandører af energitjenester ikke blot skal dække projektomkostninger, men også udbudsomkostninger og andre transaktionsomkostninger, med de forventede indtægter.

— **Er det muligt at sammenkoble renoveringsprojekter, der i første omgang vurderes at være for små?** Hvis små enkeltstående renoveringer sammenkobles, kan de blive attraktive for projekter vedrørende ydeevnebaserede energitjenester. Det er generelt lettere at sammenkoble projekter, hvis bygningerne eller faciliteterne tilhører den samme ejer, hvis de befinder sig i umiddelbar nærhed af hinanden, og hvis brugsstrukturen er den samme (f.eks. skoler).

— **Forventes bygningen eller faciliteten at blive anvendt af det offentlige organ i hele kontraktens tilsigtede løbetid?** En kontrakt om energimæssig ydeevne er en tjeneste over flere år ([18]) leveret af leverandøren af energitjenester vedrørende en eller flere bygninger eller faciliteter, og det er ofte ufordelagtigt for kunden at opsige kontrakten før tid.

— **Findes der allerede en kontrakt vedrørende drift og vedligeholdelse af bygningen, som skaber hindringer?** I kontrakter om energimæssig ydeevne er drift og vedligeholdelse af bygningsinstallationer normalt en del af servicepakken og leverandørerne af energitjenesters ansvar. Hvis der allerede er indgået en langsigtet drifts- og vedligeholdelseskontrakt med en anden tjenesteleverandør, som ikke kan opsiges, har erfaringen vist, at det vil være meget vanskeligt at definere klare grænser mellem de to tjenesteleverandører, hvilket i høj grad kan vanskeliggøre gennemførelsen af projektet vedrørende energitjenester.

([17]) Der er ikke nogen præcis kontraktmæssig minimumsværdi for ydeevnebaserede energitjenester. Specifikt for kontrakter om energimæssig ydeevne indberettes der undertiden et minimumsinterval på 300 000-500 000 EUR. Kontraktværdien er den samlede sum af aflønningen til leverandøren af energitjenester i hele kontraktperioden og afhænger således af størrelsen af den årlige betaling på den ene side og kontraktens varighed på den anden side. I et vist omfang kan kontraktens minimumsværdi udledes af kundens aktuelle samlede energiregning, hvor der ofte angives beløb på mindst 200 000-300 000 EUR.

([18]) Typiske kontraktvilkår varierer fra 7 til 15 år. I enkelte tilfælde er der imidlertid allerede gennemført projekter med betydeligt længere kontraktvilkår på op til 30 år, navnlig i forbindelse med gennemgribende renoveringsprojekter.

— **Findes der måle- og verifikationsmetoder, og er omkostningerne ved anvendelse heraf rimelige?** Ydeevnebaserede energitjenester kræver en betydelig indsats for at måle eller evaluere ydeevnen ([19]) ved brug af måle- og verifikationsmetoder, da aflønningen afhænger af den målte ydeevne. Omkostningerne til måling og verifikation bør stå i rimeligt forhold til de opnåelige omkostningsbesparelser eller andre indtægter fra projektet ([20]).

Ud over de spørgsmål om gennemførlighed, der er nævnt ovenfor i litra a)-e), og som i de fleste tilfælde er afgørende for gennemførelsen af en ydeevnebaseret energitjeneste, er der nogle få andre **begrænsende faktorer**. Disse faktorer gør det ikke grundlæggende umuligt at gennemføre et projekt vedrørende ydeevnebaserede energitjenester, men de skal tages i betragtning. De bør ikke anvendes som udelukkelseskriterier i gennemførlighedsvurderingen, men kan anvendes som supplerende parametre i en realistisk vurdering af den generelle situation. De vigtigste begrænsende faktorer er:

— **gennemgribende renovering:** Der er indtil videre kun blevet gennemført gennemgribende renovering som led i en ydeevnebaseret energitjeneste i nogle få projekter. Dette kan forklares ved, at de højere investeringsomkostninger generelt kræver kontraktperioder på over 15 år. Desuden kombineres gennemgribende renoveringsprojekter ofte med investeringstilskud, og adgangen til investeringstilskud kan være mere kompliceret for projekter vedrørende ydeevnebaserede energitjenester end ved intern gennemførelse ([21]). For at overvinde denne hindring kan de finansieringsmekanismer, der gør det muligt at blande offentlige tilskud med privat finansiering, være en interessant mulighed, navnlig for at dække den yderligere risiko ved den langsigtede kontrakt med bestemmelser om opfyldelsesgaranti, som den private sektor måske ikke er villig til at dække. Midler fra samhørighedspolitikken kan være en kombination af tilskud og finansielle instrumenter til støtte for anvendelsen af kontrakter om energimæssig ydeevne i forbindelse med gennemgribende renovering. FI-compass-faktabladet om gennemførelse af projekter vedrørende energieffektivitet på grundlag af kontrakter om energimæssig ydeevne med støtte fra finansieringsinstrumenter under EFRU i Polen ([22]) finder i vid udstrækning også anvendelse i andre medlemsstater og er relevant for forskellige bygningstyper, herunder offentlige bygninger, erhvervsejendomme eller beboelsesejendomme med flere lejligheder.

— **overensstemmelse med Eurostats vejledning** ([23])**:** Hvis et projekt vedrørende ydeevnebaserede energitjenester ikke opfylder kravene i Eurostats vejledning om registrering af kontrakter om energimæssig ydeevne i offentlige regnskaber, kan projektet stadig være egnet, men fordelen ved, at investeringen ikke eller ikke fuldt ud er ansvarlig for den offentlige gæld og underskuddet, går tabt ([24]).

Samlet set bør gennemførlighedsvurderingen anvendes til at udskille de tilfælde, hvor de oprindelige tekniske betingelser eller den institutionelle struktur gør det økonomisk ufordelagtigt at gennemføre et projekt vedrørende ydeevnebaserede energitjenester. Renoveringsprojekter, der ikke består gennemførlighedsvurderingen, vil skulle gennemføres internt, dvs. ved indgåelse af en traditionel kontrakt om tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejde. Til gengæld kan projekter, der oprindeligt skulle gennemføres internt, nu gennemføres ved brug af ydeevnebaserede energitjenester. I forbindelse med renoveringsprojekter, der består gennemførlighedsvurderingen — dvs. projekter, der er tilstrækkeligt store, enten som enkeltstående projekter eller som en pakke af projekter, hvor de tilsigtede anvendelsesperioder er tilstrækkelige, hvor der ikke er nogen igangværende drifts- og vedligeholdelseskontrakter, som skaber hindringer, og hvor der kan anvendes veletablerede måle- og verifikationsmetoder — bør det offentlige organ forberede et passende projekt vedrørende

([19]) I kontrakter om energimæssig ydeevne er det vigtigste kriterium for ydeevne den opnåede energibesparelse.

([20]) Der findes flere eksempler på, at tilgængelige måle- og verifikationsmetoder kan være vanskelige at anvende eller meget dyre i forhold til det samlede kontraktbeløb, f.eks. renoveringsprojekter i meget komplekse bygninger (f.eks. hospitaler) eller projekter, hvor anvendelsen efter renoveringen afviger meget fra anvendelsen før renoveringen. Der findes imidlertid ikke en generel regel for denne vurdering, og en kvalificeret ekspert bør derfor foretage en vurdering fra sag til sag.

([21]) Der er imidlertid flere eksempler på, at der er blevet anvendt ydeevnebaserede energitjenester i forbindelse med gennemgribende renovering, og i nogle tilfælde er der også ydet investeringstilskud (jf. REFINE-projektet, endelig rapport, juni 2023, s. 29 ff: https://refineproject.eu/refine-publications/).

([22]) Implementing Energy Efficiency projects via Energy Performance Contracting with support from ERDF financial instruments in Poland: https://www.fi-compass.eu/sites/default/files/publications/EPC_ERDF_Factsheet_RTW.pdf.

([23]) Eurostat Guidance Note: http://ec.europa.eu/eurostat/documents/1015035/7959867/Eurostat-Guidance-Note-Recording-Energy-Perform-Contracts-Gov-Accounts.pdf/.

([24]) En mere detaljeret redegørelse for relevansen af Eurostats vejledning findes i afsnit 4.2.3, hvor der også henvises til de vigtigste kilder.

energitjenester og sende det i udbud i overensstemmelse med de gældende regler for offentlige udbud ([25]). Hvis der i forbindelse med udbudsproceduren ikke indkommer tilfredsstillende tilbud fra leverandører af energitjenester, er energitjenesten muligvis ikke teknisk og økonomisk gennemførlig. Årsagen til, at der ikke indkommer tilfredsstillende tilbud, kunne imidlertid også være, at omfanget af projektet vedrørende energitjenester var udformet på en uhensigtsmæssig måde, eller at potentielle leverandører af energitjenester ikke havde tilstrækkelig kapacitet i den pågældende region eller på et givet tidspunkt. For at afbøde denne risiko skal medlemsstaterne tilvejebringe standardkontrakter i henhold til artikel 295, litra a), og de opfordres til at tilpasse udbudsprocedurerne for at øge deres succes.

4.3. **Standardkontrakter for kontrakter om energimæssig ydeevne**

4.3.1. *Retlig ramme*

I henhold til artikel 29, stk. 5, litra a), skal medlemsstaterne udarbejde standardkontrakter for kontrakter om energimæssig ydeevne i den offentlige sektor. Ud over de relevante standarder og tilgængelige udbudsretningslinjer skal der i standardkontrakter navnlig tages hensyn til Eurostats vejledning om registrering af kontrakter om energimæssig ydeevne i offentlige regnskaber ([26]).

4.3.2. *Retningslinjer*

I Eurostats vejledning om registrering af kontrakter om energimæssig ydeevne i offentlige regnskaber forklares det, hvordan reglerne i det europæiske national- og regionalregnskabssystem (ENS 2010 ([27])) bør finde anvendelse på kontrakter om energimæssig ydeevne. Vejledningen giver de offentlige myndigheder mulighed for at foretage investeringer i energieffektivitet ved brug af teknologi, knowhow og finansiering i den private sektor uden negativ indvirkning på de offentlige regnskaber. I denne forbindelse opstilles der en liste over de betingelser, hvorunder kontrakter om energimæssig ydeevne kan opføres uden for balancen i de offentlige regnskaber. De vigtigste betingelser:

— Leverandøren af energitjenester bør bære størstedelen af risiciene og modtage aflønning i forbindelse med anvendelsen af de aktiver, der indgår i kontrakter om energimæssig ydeevne, og navnlig risiciene forbundet med ydeevne, vedligeholdelse og renovering, således at leverandøren af energitjenester fortsat skal anses for at have den økonomiske ejendomsret til de underliggende aktiver.

— Kun kapitalinvesteringer, der fører til energibesparelser, og i begrænset omfang produktion af vedvarende energi, kan opføres uden for balancen i de offentlige regnskaber.

— Kapitalinvesteringen bør fuldt ud opvejes af besparelser, der er direkte relateret til forbedringer af energieffektiviteten, og andre besparelser (f.eks. besparelser i personaleomkostninger) bør ikke tages i betragtning.

Generelt har Eurostats vejledning en positiv indvirkning på ajourføringen af kontrakter om energimæssig ydeevne i den offentlige sektor, fordi det ifølge vejledningen er muligt at opføre nogle ESCO-projekter uden for balancen i de offentlige regnskaber. Nogle af ovennævnte betingelser kan imidlertid begrænse muligheden for at opføre offentlige investeringer uden for balancen i de offentlige regnskaber. Navnlig i forbindelse med gennemgribende renoveringsprojekter er betingelserne ikke lette at opfylde på grund af behovet for kontrakter om energimæssig ydeevne af temmelig lang varighed. Finansiering fra europæiske programmer og investeringer såsom EFRU eller genopretnings- og resiliensfaciliteten kan trækkes fra kapitalinvesteringen ved beregningen af kapitalinvesteringen i forhold til besparelserne. Udarbejdelsen af standardkontrakter for anvendelse af kontrakter om energimæssig ydeevne i den offentlige sektor, der sikrer, at Eurostats retningslinjer overholdes, kan bidrage til at overvinde denne hindring.

Når medlemsstaterne udarbejder og tilvejebringer standardkontrakter, der er i overensstemmelse med Eurostats vejledning, opfordres de til at være særligt opmærksomme på følgende aspekter anført i Eurostat-EIB-vejledningen ([28]):

([25]) Der er udarbejdet retningslinjer for offentlige indkøb af projekter vedrørende energitjenester i en række EU-projekter, f.eks. QualitEE-projektet, Procurement handbook for energy efficiency services, november 2019: https://qualitee.eu/publications/procurement-handbook-for-energy-efficiency-services/.

([26]) Eurostat Guidance Note: http://ec.europa.eu/eurostat/documents/1015035/7959867/Eurostat-Guidance-Note-Recording-Energy-Perform-Contracts-Gov-Accounts.pdf/.

([27]) Det europæiske regnskabssystem — ENS 2010. https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/ks-02-13-269.

([28]) Det Europæiske Centrum for Investeringsrådgivning (i samarbejde med Eurostat), A Guide to the Statistical Treatment of Energy Performance Contracts, maj 2018.

— De **nationale statistiske kontorer** bør inddrages direkte i udviklingen af standardkontrakter, da de er ansvarlige for indberetningen af offentlige regnskaber til Eurostat. Det er vigtigt, at de ansvarlige i de nationale statistiske kontorer er velinformerede om de vigtigste karakteristika ved og praktiske anvendelser af kontrakter om energimæssig ydeevne og andre ydeevnebaserede energitjenester.

— I standardkontrakten bør der **gøres optimal brug af den fleksibilitet, som Eurostats vejledning giver**, således at den kan anvendes i praksis i videst muligt omfang. Der bør navnlig tages fat på følgende spørgsmål: udarbejdelse af kontraktbetingelser for vedligeholdelse og reparation, som overfører investeringsrisikoen til leverandøren af energitjenester, men ikke i urimelig grad påvirker projektets økonomiske levedygtighed ved at pålægge yderligere omkostninger, muligheden for langtidskontrakter med henblik på refinansiering af gennemgribende renoveringer med energibesparelser, muligheden for at yde offentlig støtte til projektet vedrørende energitjenester, f.eks. i form af tilskud eller finansielle instrumenter ([29]), i overensstemmelse med de gældende statsstøtteregler.

— **En standardkontrakt skal ikke nødvendigvis være en fuldt udformet kontrakt,** men bør i stedet omfatte formuleringer af de elementer i kontrakten, der er kritiske for ikkebalanceførte og balanceførte poster i forbindelse med en investering i energimæssig ydeevne, mens andre dele kan være fleksible.

4.4. **Kombination af kontrakter om energimæssig ydeevne med udvidede energitjenester**

4.4.1. *Retlig ramme*

I henhold til artikel 29, stk. 4, andet afsnit, kan medlemsstaterne tilskynde offentlige organer til at kombinere kontrakter om energimæssig ydeevne med udvidede energitjenester, herunder efterspørgselsreaktion og lagring,

I denne bestemmelse opfordres medlemsstaterne til at tilskynde de offentlige organer til at lede markedsudviklingen i retning af en kombination af elementer vedrørende fleksibilitet på efterspørgselssiden såsom tjenester vedrørende efterspørgselsreaktion og projekter vedrørende energitjenester.

4.4.2. *Retningslinjer*

En mulighed for at gennemføre artikel 29, stk. 4, andet afsnit, kunne være at skabe mulighed for valgfrie udbudselementer i offentlige udbud om energitjenester og dermed give tilbudsgiverne mulighed for at integrere tjenester vedrørende efterspørgselsreaktion i deres tilbud.

På denne måde vil projekter vedrørende energitjenester ikke blot bidrage til øget energieffektivitet, men også til et mere effektivt elsystem, der giver mulighed for en bedre integration af elproduktion fra vedvarende energikilder ved at øge fleksibiliteten på efterspørgselssiden. Dette vil også give tjenesteleverandører yderligere indtægtsstrømme, udvikle markederne for fleksibilitet på efterspørgselssiden og give den offentlige sektor og samfundet som helhed, herunder lokalsamfund, bredere fordele ([30]). I forskellige EU-finansierede projekter har der været fokus på erhvervsudviklingen på dette område, og resultaterne og konklusionerne kunne tages i betragtning i forbindelse med gennemførelsen af denne bestemmelse ([31]).

([29]) To eksempler på mulige tilgange: Ifølge Eurostat skal aflønningen af leverandøren af energitjenester i forbindelse med ikkebalanceførte poster afhænge af de opnåede energibesparelser og dermed være fleksibel. Dette betyder imidlertid ikke, at en opdeling af aflønningen i en fast del af kapitalomkostningerne og en fleksibel del af driftsomkostningerne ikke er mulig, så længe det samtidig garanteres, at leverandøren af energitjenester fuldt ud kompenserer kunden for manglende ydeevne, fordi det på denne måde stadig er sikret, at den økonomiske ejendomsret overdrages til leverandøren af energitjenester. Kravet om, at den langsigtede vedligeholdelse og reparation af investeringerne skal udføres af leverandøren af energitjenester, skal også sikre den fulde overdragelse af den økonomiske ejendomsret. Dette udelukker imidlertid ikke, at der kompenseres for en del af de dermed forbundne omkostninger i den faste del af kapitalomkostningerne i aflønningen.

([30]) Saviuc, I., Lopez, C., Puskas, A., Rollert, K. Bertoldi, P., 2022: Explicit Demand Response for small end-users and independent aggregators, EUR 31190 EN, Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg, ISBN 978-92-76-55850-7, doi:10.2760/625919, JRC129745.

([31]) Eksempler på projekter finansieret af LIFE-programmet: INEXXs (Innovative Energy Efficiency Service Models for Sector Integration via Blockchain — udvikling af et tidligt koncept vedrørende kombination af virtuelle kraftværker og ESCO-tjenester) BungEES (udvikling af en integreret pakke af intelligente energieffektivitetstjenester).

5. FORPLIGTELSER I FORBINDELSE MED FJERNELSE AF REGULERINGSMÆSSIGE OG IKKEREGULERINGSMÆSSIGE HINDRINGER

5.1. Retlig ramme

I henhold til artikel 29, stk. 6, litra b), skal medlemsstaterne støtte den korrekte funktion af markedet for energitjenester ved at fjerne de reguleringsmæssige og ikkereguleringsmæssige hindringer. I henhold til artikel 29, stk. 8, skal medlemsstaterne desuden sikre, at energidistributører, distributionssystemoperatører og energileverandører i detailleddet afstår fra enhver aktivitet, der kan hæmme leveringen af energitjenester.

5.2. Retningslinjer

For at få en bedre forståelse af de hindringer, der står i vejen for en positiv udvikling af markederne for energitjenester, opfordres medlemsstaterne på det kraftigste til at gennemføre en tilbundsgående markedsanalyse, der inddrager interessenter fra forskellige markedssegmenter, herunder energiforbrugere (offentlige, private, SMV'er, boliger osv.), leverandører af energitjenester, finansieringsinstitutioner og markedsformidlere. Denne analyse vil udgøre et solidt grundlag for indførelsen af de mest hensigtsmæssige og gavnlige politikinstrumenter til at forbedre markederne for energitjenester. ([32])

6. PLANLÆGNINGS- OG RAPPORTERINGSKRAV

6.1. Gældende bestemmelser om ajourføring af de integrerede nationale energi- og klimaplaner

I henhold til artikel 14, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1999 ([33]) skal medlemsstaterne senest den 30. juni 2024 og derefter senest den 1. januar 2034 og hvert tiende år derefter meddele Kommissionen en ajourføring af den senest meddelte integrerede **nationale energi- og klimaplan**. I henhold til artikel 14, stk. 1, i nævnte forordning skal medlemsstaterne forelægge et udkast til ajourføring af den nationale energi- og klimaplan et år før fristen i artikel 14, stk. 2.

Planlægningskravene i forbindelse med energitjenester er omhandlet i bilag I, del 1, afdeling A, punkt 3.2., nr. iii), til forordning (EU) 2018/1999. De relevante oplysninger, der skal indgå i den nationale energi- og klimaplan vedrørende gennemførelsen af artikel 29 i direktiv (EU) 2023/1791, bør omfatte en beskrivelse af politikker og foranstaltninger til fremme af energitjenester i den offentlige sektor og foranstaltninger til at fjerne de reguleringsmæssige og ikkereguleringsmæssige hindringer for udbredelsen af indgåelse af kontrakter om energimæssig ydeevne og andre energieffektivitetstjenestemodeller.

6.2. Statusrapportering

6.2.1. *Retlig ramme*

Rapporteringskravene vedrørende politikker og foranstaltninger til fremme af energitjenester er fastsat i artikel 21, litra b), nr. 5), og i bilag IX, del 2, litra a) og k), i forordning (EU) 2018/1999

I henhold til artikel 21, litra b), nr. 5), i forordning (EU) 2018/1999 skal medlemsstaterne i deres integrerede nationale energi- og klimastatusrapporter give oplysninger om politikker og foranstaltninger med henblik på at fremme energitjenester i den offentlige sektor og foranstaltninger med henblik på at fjerne de reguleringsmæssige og ikkereguleringsmæssige barrierer, som hindrer udbredelsen af kontrakter om energimæssig ydeevne og andre energieffektivitetstjenestemodeller.

([32]) Den seneste EU-vurdering af markederne for kontrakter om energimæssig ydeevne på tværs af medlemsstaterne viser et meget uensartet billede af de vigtigste hindringer for markedsudbredelsen og har også afdækket nogle temmelig overraskende hindringer for markederne for energitjenester i hele Europa. Det er f.eks. blevet konstateret, at tilskudsordninger, der ikke er korrekt udformet, er væsentlige hindringer for leveringen af energitjenester. Dette er navnlig blevet rapporteret i forbindelse med anvendelsen af tilskud inden for rammerne af genopretnings- og resiliensplanen, hvor den stigende tilgængelighed af tilskud konkurrerer med kontrakter om energimæssig ydeevne, jf. Moles-Grueso, S., Bertoldi, P., Boza-Kiss, B., Energy performance contracting in the EU: 2020-2021, Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg, 2023, doi: 10.2760/751957, JRC133984.

([33]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1999 af 11. december 2018 om forvaltning af energiunionen og klimaindsatsen, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 663/2009 og (EF) nr. 715/2009, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/22/EF, 98/70/EF, 2009/31/EF, 2009/73/EF, 2010/31/EU, 2012/27/EU og 2013/30/EU, Rådets direktiv 2009/119/EF og (EU) 2015/652 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 525/2013 (EUT L 328 af 21.12.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj).

6.2.2. *Retningslinjer*

I overensstemmelse med bilag IX, del 2, litra a) og k), til forordning (EU) 2018/1999 og sammenholdt med artikel 29 i direktiv (EU) 2023/1791 bør de relevante oplysninger, der skal gives i de nationale energi- og klimastatusrapporter vedrørende gennemførelsen af artikel 29, omfatte følgende elementer:

— politiktiltag til forbedring af den generelle gennemsigtighed på markederne for energitjenester, jf. artikel 29, stk. 1, 3 og 6, i direktiv (EU) 2023/1791, og navnlig internetlinket til webstedet med listen eller grænsefladen med kvalificerede eller certificerede leverandører af energitjenester og deres kvalifikationer eller certificeringer, jf. artikel 28 i nævnte direktiv

— adgang til kvalitetsmærker [artikel 29, stk. 2, i direktiv (EU) 2023/1791] og leverandører af energitjenesters faktiske anvendelse heraf (antal mærkede tjenesteudbydere)

— offentlige organers adgang til standardkontrakter, der er i overensstemmelse med Eurostats vejledning om registrering af kontrakter om energimæssig ydeevne i offentlige regnskaber, og eksempler på sådanne standardkontrakter (eller angivelse af, hvor de er offentligt tilgængelige)

— offentlig database for gennemførte og igangværende projekter vedrørende ydeevnebaserede energitjenester samt udvalgte eksempler på god praksis i den offentlige sektor. Desuden kan eksempler på god praksis fra den private sektor medtages, hvis de relevante oplysninger er tilgængelige eller let kan indsamles

— politiktiltag, der er truffet for at sikre gennemførlighedsvurderingen af ydeevnebaserede energitjenester i forbindelse med offentlige organers renoveringsprojekter.

— Desuden kan rapporteringen omfatte følgende oplysninger:

— andre foranstaltninger, der er truffet, hvis det er relevant, f.eks. vedrørende fjernelse af reguleringsmæssige eller ikkereguleringsmæssige hindringer, eller hvor medlemsstaten har udøvet sin skønsbeføjelse i henhold til artikel 29 i direktiv (EU) 2023/1791

— overordnede indikatorer vedrørende udviklingen af markedet for energitjenester, f.eks. antal (aktive) leverandører af energitjenester, samlede årlige kontraktværdier osv.